

JEESUS HÄÄVIERAANA**Jh 2:1-11****(2. LJS I vk)****Tampere ja Jyväskylä****(20.01.2013)****Teksti (Jh 2:1-11)**

Viikon kolmantena päivänä vietettiin Galilean Kaanassa häitä. Jeesuksen äiti oli siellä, 2. ja myös Jeesus ja hänen opetuslapsensa kutsuttiin häihin. 3. Viini loppui kesken, ja äiti sanoi Jeesukselle: "Heillä ei ole viiniä." 4. Mutta Jeesus vastasi: "Anna minun olla, nainen. Minun aikani ei ole vielä tullut." 5. Hänen äitinsä sanoi palvelijoille: "Mitä hän teille sanookin, tehkää se."

6. Siellä oli kuusi kivistä vesiastiaa juutalaisten tapojen mukaisia pesuja varten; ne olivat parin kolmen mitan vetoisia. 7. Jeesus sanoi palvelijoille: "Täyttäkää astiat vedellä", ja he täyttivät ne reunoja myöten. 8. Sitten hän sanoi: "Ottakaa nyt siitä ja viekää pitojen valvojalle", ja he veivät. 9. Valvoja maistoi vettä: se oli muuttunut viiniksi. Toisin kuin palvelijat, jotka olivat veden astiasta ottaneet, hän ei tiennyt, mistä viini oli peräisin. Hän kutsui sulhasen luokseen 10. ja sanoi: "Kaikki tarjoavat ensiksi hyvän viinin ja sitten, kun vieraat alkavat juopua, huonompaa. Mutta sinä olet säästänyt hyvän viinin tähän asti."*

11. Tämä oli Jeesuksen tunnusteista ensimmäinen, ja hän teki sen Galilean Kaanassa. Hän ilmaisi sillä kirkkautensa, ja hänen opetuslapsensa uskoivat häneen.

JOHDANTO

a. Raamatun eri evankeliumeilla on eri korostukset:

- Matteus puhuu Jeesuksesta kuninkaana.
- Markus puhuu Jeesuksesta palvelijana.
- Luukas puhuu Jeesuksesta ihmisenä.
- Johannes puhuu Jeesuksesta Jumalan Poikana.

b. Johannes on valinnut evankeliumiinsa 7 Jeesuksen tunnustekoa osoittamaan Jeesuksen jumaluutta.

- 7 sen tähden, että 7 on Raamatussa täydellisyyden luku.
- Nämä Jeesuksen 7 tunnustekoa osoittavat, että Jeesus on todella Jumala.
- Tämän päivän teksti on niistä ensimmäinen.
- Vain Johannes kertoo evankeliumissaan Kaanan häistä.
- Se, että Jeesus teki ensimmäisen tunnustekonsa häissä, osoittaa, että avioliitto, perhe ja koti, ovat aivan erityisen Jumalan huolenpidon kohteita.

- c. Tämän päivän saarnani on kaksijakoinen. Ensin puhun avioliitosta ja perheestä ja sen jälkeen Jeesuksen jumaluudesta. – Ja nyt sitten tekstimme tutkisteluun.

1. HÄÄT

Avioliittoa ajatellen elämme maassamme niin suuren hämmennyksen aikaa, että jopa kristillisissä piireissä käsitys avioliitosta ja häistä on hämärtynyt.

Avioliiton peruskirja on Raamatussa ja kuuluu seuraavasti: ”*Sen tähden mies luopukoon isästänsä ja äidistään ja liittyköön vaimoonsa, ja he tulevat yhdeksi lihaksi*” (1 Ms 2:24; Mk 10:7-9; Ef 5:31). Nämä sanat on sanottu kolme kertaa Raamatussa, ensimmäisen kerran VT:ssa ja kaksi kertaa UT:ssa. Nämä avioliiton ”asetussanoiksi” kutsutut sanat sisältävät kolme avioliittoa koskevaa suurta periaatetta.

1.1. Ensimmäinen niistä kuuluu: ”luopukoon”!

Mitä luopuminen merkitsee? Se merkitse häitä eli julkista vihkimistä. Nykysysteemi, ns. avoliitto, perustuu kuutamolla koettuun hetken tunnelmaan, jolloin sanotaan paljon muutakin, jolla ei ole juuri katetta. Maailma on täynnä herttaisia hämärässä kahden kesken tehtyjä lupauksia. Sitten muutetaan vähin äänin, mahdollisimman huomaamatta, samaan asuntoon. Takaraivossa on tiedostettuna tai tiedostamattomana ajatus, jotta voidaan mahdollisimman helposti erota, kun niin haluttaa.

Raamatusta ei löydy tilaa tällaisille hämäräperäisille avioliiton korvikkeille. Raamatun mukaan avioliitto on luja, syvä ja näkyvä tapahtuma. Siinä mies ja nainen julkisesti häätälaisuudessa todistajien läsnä ollessa luopuvat vanhemmistaan ja perustavat uuden yksikön ottaen siitä vastuun sekä Jumalan että ihmisten edessä. Julkinen avioliitto on tarkoitettu kannattamaan rakkautta eikä päinvastoin: rakkaus avioliittoa. – Tätä merkitsee luopuminen.

1.2. Toinen periaate kuuluu: ”liittyköön”!

Mitä liittyminen merkitsee? Se ei merkitse vain jotain sisäistä kutinaa, vaan se merkitsee sydämen rakkautta ja kunnioitusta toista kohtaan ei vain sen tähden, mitä toinen on, vaan myös siitä huolimatta, mitä toinen on tai ei ole.

Jos mies tai nainen ei näe seurustelukumppanissaan mitään puutteita, silloin on syytä odottaa vielä ennen avioliittoa. Tätä tarkoittaa tunnettu avioliittosielunhoitaja Walter Trobisch kirjassaan ”Kanssasi naimisiin”, kun hän kysyi kihlaparilta, joka tuli pyytämään häntä vihkimään: ”Oletteko te riidelleet koskaan?” Kihlapari vastasi hurskaasti: ”Emme ole”, johon Trobisch jatkoi: ”Menkää kotiin ja riidelkää ensin ja tulkaa sitten pyytämään uudelleen.” Tietenkin Trobish tiesi, että he osaavat riidellä, mutta hän ei ollut varma siitä, osaavatko he riidan jälkeen sopia.

”Minä muutan hänet” -mieliala ei nimittäin onnistu avioliitossa. Se saa avioliitossa samaa aikaan, mitä tupajumi puurakenteisessa avioparin asunnossa. Se vähitellen murenee, kunnes se sortuu. Liittyminen merkitsee toisen rakastamista ja kunnioittamista sellaisena kuin toinen on.

1.3. Kolmas periaate kuuluu: ”tulevat yhdeksi lihaksi”.

Mitä tämä merkitsee? Se merkitsee seksuaalista yhteyttä. Aikamme ihmiskuva on vääristynyt. Se ei vastaa todellisuutta. Sen mukaan ihminen on pelkkä biologinen, seksuaalinen olento. Eristetty seksi on kuitenkin kuin maljakkoon taitettu kukka. Se hetken kukoistaa, mutta pian se kuihtuu. Käyttäytymisen mallit tulisi johtaa elämän kokonaisuudesta käsin, ei vain osasta.

Synnin olemukseen kuuluu, että se erottaa ihmiset Jumalasta ja toinen toisistaan. Niin on myös vapaan seksin laita. Se erottaa harjoittajansa Jumalasta. Se jättää syyllisyyden ja huonon omantunnon. Se erottaa harjoittajansa myös toisistaan. Ennemmin tai myöhemmin se saa heidät kaikista hyvistä aikomuksista huolimatta halveksimaan toisiaan niin, etteivät he voi sietää enää toisiaan samassa asunnossa. Tämä on myös oman sielunhoitotyöni todistus.

Sen sijaan avioliitossa seksuaalisyhteys on puolisoita lujasti yhdistävä tekijä. Avioliitossa siitä voi jatkuvasti käsi toisen kädessä kiittää Jumalaa.

Yhteenveto: Hyvät kuulijat, kestävän avioliiton perusteet löytyvät Raamatusta ja Kaanaan häät ovat perheen perustamisen malli. Kestävä avioliitto alkaa siten, että Kaanaan häitten tapaan jo häätjuhlaan kutsutaan Jeesus ja hänen opetuslapsiaan mukaan. Kutsutaan sen tähden, että on tultu jo ennen häitä ystäviksi Jeesuksen ja hänen seuraajiensa kanssa.

Suomen kodit tarvitsevat Jeesusta. Hänelle rakkauden lähteelle, on käännetty selkä. Siksi maassamme solmituista avioliitoista nykyisin miltei puolet päättyy avioeroon, avopareista puhumattakaan. Suomen kodeista kuuluu aikanamme paljon itkua, koska siellä ei tunneta Jeesusta Kristusta.

2. JEESUKSEN JUMALUUS

Tämän päivän evankeliumitekstin ydinsanoma ei ole kuitenkaan häät eli avioliitto ja perhe, vaan Jeesuksen persoona eli kysymys siitä, kuka Jeesus on. Tämän osoittamiseksi palaamme tekstiimme yksityiskohtaisemmin.

Galilean Kaana eli tekstissämme mainittu hääpaikka oli n. 12 km Nasaretista pohjoiseen sijaitseva pikkukylä. Nasaret puolestaan oli Jeesuksen kotikaupunki.

Jotkut selittävät, että Jeesus olisi tullut opetuslapsineen häihin yllättäen, ja viini olisi vierasjoukon näin kasvaessa loppunut juuri siitä syystä kesken. Tämä selitys on tekstimme vastainen, sillä jakeessa 2 nimenomaan sanotaan, että ”myös Jeesus ja hänen opetuslapsensa olivat kutsutut häihin”.

Lisäksi Maria lienee ollut jopa yhtenä vastuunkantajana häävalmisteluissa. Kaiken lisäksi Jeesuksen opetuslapsijoukko oli tuossa vaiheessa vielä varsin vaatimaton. Hänellä oli tuolloin oppilaita ilmeisesti vain viisi, sillä 12 opetuslasta mainitaan vasta 6. luvussa, sen jakeessa 67. Lähi-idän häissä viini ei ollut vain juoma, vaan välttämätön osa hääjuhlaa. Ilman viiniä ei ollut häitä.

2.1. Miksi Maria kääntyy Jeesuksen puoleen?

Herää kysymys, miksi Maria kääntyy viinin loppuessa Jeesuksen puoleen, sillä eihän vielä tiedetty mitään Jeesuksen tunnusteista eli ihmeitten tekemisestä. Ehkä Marian mieleen palautui Jeesuksen erityinen syntymä ja se, mitä hänestä oli tuolloin sanottu. Tässä Maria on meille esikuva Jeesuksen puoleen kääntymisestä ongelminemme.

Marialla näyttää olleen vahva usko Jeesuksen mahdollisuuksiin auttaa kyseisessä tilanteessa, sillä torjutuksi tulemisestaan huolimatta Maria opastaa palvelijoita tekemään, mitä tahansa Jeesus kääntee, sanomalla: ”mitä hän teille sanookin, tehkää se”.

Tekstimme viimeisessä jakeessa sanotaan, että myös opetuslapset uskoivat Jeesukseen. *Doulos*-sanan sijasta hääjuhlan palvelijoista käytetään tekstissä koko ajan sanaa *diakonos*, joka Johanneksen evankeliumissa vastaa samaa kuin *mathetees* eli opetuslapsi. Viittaisiko tämä siihen, että kysymyksessä oli todella uskovien häät eli koko isäntäväki ja vastuunkantajajoukko olisivat kuuluneet jo tuolloin Jeesuksen seuraajiin eli olisivat tunnustaneet Jeesuksen VT:n lupaamaksi Messiaaksi?

Edesikäypä (arkhitriklinos) eli juhlamenojen ohjaaja / valvoja valvoi nimenomaan kolmesta suuresta pöydästä muodostettua U-muotoista juhlapöytää. Kyseinen pöytä osoittaa, että kysymys oli suurista ja ehkä jopa varakkaista häistä. Jotkut selittäjät ovat sitä mieltä, että viini loppui häistä kesken nimenomaan sen tähden, että häiden järjestäjät olisivat olleet niin köyhiä ja ehkä häävieraatkin sen mukaisia. Mene ja tiedä, sillä me voimme vain arvailla.

2.2. Viiniongelman syyllinen

Ilo ja murhe ovat ihmisen elämässä usein hyvin lähellä toisiaan. Ne saattavat kohdata toisensa samassa kodissa ja samana päivänä. Kaanan häissäkin sekä ilo että murhe olivat läsnä. Hääjuhlista oli vähällä tulla täysi fiasko ja julkinen häpeä hääparille ja heidän vanhemmilleen, kun Palestiinan helteessä juomat eli viini loppui kesken kaiken. – Missä järjestelyt pettivät? Kuka oli syyllinen moiseen katastrofiin?

Tiedätkö ystävät mitä? Kuta enemmän olen tämän päivän tekstin kanssa askarrellut, sitä vakuuttuneemmaksi olen tullut siitä, että Kaanan häiden ongelma taisikin olla ylhäältä järjestetty juttu sen kirkastamiseksi, kuka Jeesus oikein on. Tähän johtopäätökseen olen tullut monestakin syystä.

2.3. Miksi Jumala näin menetteli?

Ensiksi, juutalaisessa hurskaudessa Siinain liitto ajateltiin hääjuhlanäytelmänä Jahven ja Israelin kansan kanssa. Toora, Jumalan laki (Pentateukki = Viisi Mooseksen kirjaa) oli tämän liiton sopimus. Jahve ottaa siis Israelin morsiamekseen ja pelastaa tämän (vrt. Hs. 16:6-).

Jeesuksen sanat Marialle: ”Minun aikani ei ole vielä tullut”, viittaavat siihen, että hääjuhla Jumalan ja Israelin välillä ei ole vielä tullut. Jh:n evankeliumissa Jeesus puhuu kymmenen eri kertaa omasta hetkestään. Vasta 12. luvun jakeessa 23 pääsiäisjuhlan aikaan Jeesus sanoi hetkensä tuleen. Jeesuksen kuolema ja ylösnousemus näyttivät lopullisesti sen, kuka Jeesus on. Pitkäperjantaina Golgatalta Jeesus kihlaa itselleen morsiamen, puolison.

Toiseksi, Jeesuksen julkinen toiminta oli alkanut Jordanilla siitä hetkestä, jolloin Johannes Kastaja oli kastanut Jeesuksen syntisille kuuluvalla parannuksen kasteella. Ei ihme, että Johannes esteli Jeesuksen tuleamista hänen kastettavakseen, sillä eihän Jeesuksella ollut syntejä, jotka hän olisi voinut tunnustaa ja joista tehdä parannusta. Kun juutalaiset astuivat Johanneksen luo Jordaniin syntisinä ja nousivat vedestä ylös puhtaina ja synnittöminä, Jeesus astui Jordaniin puhtaana ja nousi sieltä ylös syntisenä, koko maailman synnit harteillaan. Siitä hetkestä alkoi Jeesuksen matka kohti Golgataa, jossa häntä estoitta pilkattiin, rääkättiin ja lopulta tapettiin. Jeesus oli ottanut kantaakseen meidän syntiemme tuomion ja tullut Pyhän Jumalan hylkäämäksi.

Kolmanneksi, kasteensa jälkeen julkisen toimintansa aikana Jeesus ei kutsu Mariaa enää äidikseen (*meeteer*), vaan sanalla *gynee*, ”vaimo”, ”nainen”. Toisin sanoen Marialla ei ollut enää mitään erikoisasemaa Jeesukseen nähden. Korkeampi sukulaissuhde sivuutti luonnollisen sukulaisuuden. Tästä lähtien Mariankin tuli nähdä Jeesus ensisijaisesti Vapahtajanaan eikä poikanaan. Jeesus on kuoleva myös hänen syntiensä rangaistuksena.

Neljänneksi, juutalaisten puhdistusmenoihin kuuluneiden kiviastioiden veden muuttaminen hääjuhlien viiniksi symboloi sitä, kuinka juutalaiset puhtausäännökset tulisivat lakkaamaan sillä perusteella, että itse Jeesus tulisi seuraajiensa puhtaudeksi.

Summa summarum: Kaanan häiden tunnusteko, veden muuttaminen viiniksi on tekstimme viimeisen jakeen mukaan ”ensimmäinen merkki”, tunnusteko (*seemeia*), jolla Jeesus ilmaisi kirkkautensa. Alkukielessä tässä on sana *arkhee* eikä *prootos*. Toisin sanoen veden muuttaminen viiniksi Kanaan häissä ei ollut ”ensimmäinen” Jeesuksen tunnusteko merkityksessä ”ensimmäinen, toinen, kolmas – – , vaan merkityksessä ”ensisijainen”, ”alkuperäinen”, ”perustava”.

Sana *arkhee* osoittaa samalla, että Jeesuksen tunnusteot eivät olleet mitään silmänkääntötemppeja tai nokkeluuksia, joita taikurit suorittavat. Sama asia, mikä teki mahdolliseksi veden muuttamisen viiniksi Kaanan häissä, mahdollisti kaikki ne kuusi muuta Johanneksen kertomaa Jeesuksen tunnustekoa, joista viimeisenä on Lasaruksen herättäminen kuolleista.

Jeesus oli ja on Jumalan Poika, joka suuntasi Jordanin kasteelta ja vähän myöhemmin Kaanan häistä matkansa Golgatalle, jossa hän verellensä osti ja puhdisti itsellensä morsiamen, Jumalan seurakunnan.

Jeesus on kaikkivaltias. Viimeisenä päivänä hänen äänensä kuuluu jälleen tämän maan päällä. Hän sanoo: ”Aatami, Eeva, Aabraham, Nooa, Daavid, Lasarus, Paavali, Luther, Liisa, Helena, Elsa, Abel, Antti, Emma, Rauha, Aino, Matti, Antti – – tule ulos!” Haudat aukenevat ja me nousemme ylös. – Alkaa Karitsan häät ja iankaikkisuus Kolmiyhteisen Jumalan luona.

PÄÄTÖS

1. Ajalliset häät, sekä Kaanaan häät että nykyiset, ovat taivaassa vietettävien Karitsan häiden esikuva. Karitsan häissä Jeesus on ylkänä ja Jumalan kansa on hänen morsiamensa.
2. Olemmehan kaikki matkalla Karitsan häihin taivaaseen! Sinne on vain yksi tie, Kristus. Hänen seuraansa päästään kasteen ja uskon kautta. Meidät kaikki lienee kastettu, mutta onko meillä kaikilla tallella myös usko Kristukseen ja syntien anteeksisaamiseen hänen Golgatan työssään.
3. Kristuksen ja hänen seurakuntansa palvelijana julistan jokaiselle syntejään katuvalle: Jeesuksen Kristuksen nimessä ja veressä kaikki synnit anteeksi iloon, rauhaan ja vapauteen saakka. Saat omistaa uskon ja luottamuksen Kristukseen. Samalla kutsun sinut mukaan ehtoollispöytään, jossa Ylösnoussut itse jakaa meille syntien anteeksiantamusta ja uskon lahjaa.

Aamen.